

· VLASTIVĚDNÉ · MUZEUM · DOBRUŠKA ·

VÝROČNÍ ZPRÁVA

Vlastivědného muzea Dobruška

2022

Úvod

1

Rok 2022 sice ještě ve svém počátku přinesl jistá omezení způsobená pandemií koronaviru, nicméně, jak se později ukázalo, blížily se horší věci. 24. února 2022 zveřejnil Vladimir Putin prohlášení, v němž oznámil zahájení „speciální vojenské operace“ s cílem „demilitarizace a denacifikace Ukrajiny“. Vše zdůvodnil potřebou ochránit samotné Rusko před rozšiřováním NATO a pomoci ruskojazyčnému obyvatelstvu na východní Ukrajině, jež údajně čelí šikanování a genocidě ze strany ukrajinské vlády. Trvalou okupaci ukrajinského území mimo donbaskou oblast nicméně výslovně odmítl a nehovořil ani o plánech na dobytí Kyjeva a dalších ukrajinských měst. Jak se později ukázalo, nic z toho nebyla pravda, okupace Ukrajiny pokračovala po celý rok 2022 a neustala ani s počátkem roku následujícího.

V roce 2022 už nedocházelo k tomu, že by se program v návaznosti na aktuálně platná opatření musel několikrát měnit a přesouvat. Akce byly rovnoměrně rozprostřeny po celou návštěvní sezónu a až na drobné přesuny z důvodu nemoci účinkujících nemusel být upravován. Na počátku roku sice ještě přišla nařízení typu instalací aplikace na kontrolu očkovacích certifikátů pro vstup na kulturní akce a nošení respirátorů v interiéru, ale nakonec k jejich uplatnění ani nedošlo. Nová vláda již dále kulturu neomezovala.

Hlavní akcí roku se bezesporu staly oslavy 50. výročí otevření rodného domu Františka Vladislava Heka (F. L. Věka) veřejnosti, k nimž byla uspořádána výstava Příběh jednoho domu a pokřtěna stejnojmenná publikace. O oslavách bude dále ještě psáno. Všechny akce, související nějak s Hekovou osobností nebo domem, nesly v roce 2022 jednotné logo.

Slovo vedoucí

2

V úvodu výroční zprávy si můžeme dovolit bilancovat. Jsme velice rádi, že se nám i v jednom z nejnáročnějších ekonomických let podařilo udržet v provozu všech pět expozic v šesti budovách muzea. Nejednalo se jen o ekonomickou krizi, která zapříčinila úspory na naší straně, ale i na straně návštěvnické, kdy si řada lidí nemohla dovolit základní životní potřeby a kultura šla pochopitelně stranou. Jednalo se i o to, že během covidové přestávky řada lidí začala řešit své kulturní potřeby jiným způsobem, například online. Vznikly nové platformy, podcasty, média, virtuální průvodci a mnoho návštěvníků si už na kontaktní formu těžko zvyká. Uvidíme, jaký bude vývoj v následujících letech. Pozorujeme také celkově horší náladu ve společnosti kvůli hrozícímu dopadu válečného konfliktu na Ukrajině.

Návštěvnická sezóna muzea byla v dubnu 2022 poprvé zahájena bez dlouholeté pracovnice Jiřiny Vlkové, která odešla do zasloužené penze. Tímto jí za celý kolektiv muzea děkujeme za práci, kterou svědomitě vykonávala, a přejeme mnoho štěstí v další životní etapě.

Kromě běžného návštěvnického provozu, který věříme, že nijak poznamenán personálními změnami nebyl, jsme se opět zaměřili hlavně na zklidnění situace kolem stavu depozitáře v Domašíně. Byl dodržován nastavený režim sbírky, dokoupeno potřebné vybavení, pracovalo se na úklidu a čištění sbírkových předmětů. V depozitáři byl z dotačních prostředků instalován nový regálový systém na ukládání obrazové sbírky, která následně začne být v roce 2023 přesouvána do jiné místnosti. Přesun proběhne postupně, primárně do regálového systému budou umístěny separovaně restaurované obrazy, až následně se bude doplňovat obrazy, které restaurování nevyžadují, a v budoucnu se o něm neuvažuje. Po sériích jednání s Oddělením rozvoje města o převedení objektu na vytápění pomocí tepelného čerpadla byl ponechán stávající zdroj vytápění objektu pomocí plynového kotle s LPG nádržemi. Tento systém je dlouhodobě neudržitelný jednak z finančního hlediska, jednak stávající kotel dožívá. Dále byla zahájena jednání o odvlhčení objektu a dokončení odvodu dešťové vody. Tato jednání budou pokračovat v roce 2023.

Pokračujeme v úspěšné spolupráci s Fakultou restaurování Univerzity Pardubice a dokončili jsme restaurování vybrané části obrazové sbírky. Bylo opět požádáno o dotaci KHK a přidělená výše 118 tis. Kč byla vyčerpána za spoluúčasti města 30 %. Každý rok bychom takto chtěli restaurovat podle finančních možností alespoň 10 ks obrazů.

V muzeu se také postupně rozvíjí spektrum doprovodných a vzdělávacích programů pro předškolní a školní děti. Zavedli jsme několik druhů hodinových a dvouhodinových programů, pro každou z expozic vznikly nové pracovní listy a předpokládáme, že budeme naši spolupráci se školami v dalších letech prohlubovat.

Muzeum se potýká s celou řadou technických problémů. Za všechny jmenuji ten, který z provozu posledních let vyvstal nejpálčivěji, a tím je stav dláždění dvorku rodného domu F. V. Heka. Zajištěné rozpočty na jeho obnovu přesahují možnosti dobroušského muzea, dotační titul Program regenerace městských památkových zón se na tento typ akce bohužel nedá využít a rekonstrukce pískovcovými

bloky tedy byla odložena. Prověřujeme možnosti jiného způsobu úpravy povrchu, například vyplnění celého prostoru mlatovým povrchem s travnatými bloky a kamennými pochozími koridory.

V září došlo k reinstalaci části stálé expozice v hlavní budově muzea. Jednalo se zejména o úpravy vitrín ve vstupní chodbě, v nichž jsme nainstalovali výstavu Tři generace rodiny Adámkových a dobrušské řezbářství. Představeny byly loutky Jindřicha Adámka, které se líbily zejména školkám a mladším školním dětem. Po ukončení sezóny se část expozice „Dobrušské osobnosti“ uzpůsobila stálým potřebám muzea, takže v sezóně 2023 bude otevřena v nové podobě.

3

Nový maskot muzea – myška Františka

Výše uvedené by nebylo možné uskutečnit bez vstřícného přístupu kolegů a představitelů města Dobruška. Především kolegyním z muzea a bývalému řediteli Jiřímu Machovi, který nám vždycky se vším pomohl, patří velké poděkování. Dále bych za usilovnou náročnou spolupráci ráda poděkovala grafikovi Petru Vlčkovi a současnému místostarostovi Dobrušky Janu Špačkovi, který se ještě za původní profese v reklamní branži podílel na výrobě roll-upů, panelů a jiných předmětů.

Do dalšího roku přeji muzeu, aby nepolevilo. Jsme si vědomi, že muzea musí v dnešní době nápaditě pracovat s veřejností, vymýšlet nové způsoby, jak zaujmout, a už nestačí jenom otevřít expozice a tvářit se, že to stačí. Snažíme se přinášet návštěvníkům nová témata k zamyšlení a v tradičním formátu v rámci možností držet krok s dobou a být moderní kulturní a vědeckou institucí.

Mgr. Pavla Žďárková
vedoucí muzea

Obsah

.....	0
VÝROČNÍ ZPRÁVA	0
Vlastivědného muzea Dobruška.....	0
2022	0
Úvod.....	1
Slovo vedoucích.....	2
Identifikační údaje.....	5
Činnost muzea v roce 2022	6
Stálé expozice	6
Pořádané akce	11
Výstavy	14
Spolupráce na výstavách jiných subjektů	16
Koncerty a vzpomínková setkání.....	16
Komentované prohlídky	18
Akce pro děti.....	19
Další projekty muzea.....	21
Návštěvnost.....	23
Práce se sbírkou	26
Akvizice	27
Inventarizace	27
Zápůjčky sbírkových předmětů.....	27
Digitalizace	28
Muzejní knihovna a badatelna	29
Marketing a propagace muzea.....	30
Publikační činnost	31
Dotace	33

1

Identifikační údaje

Kulturní zařízení města Dobrušky – vlastivědné muzeum

Šubertovo nám. 45, 518 01 Dobruška

telefon: +420 603 737 752

e-mail: muzeum@mestodobruska.cz

www: <http://www.kulturadobruska.cz/vlastivedne-muzeum/>

Personální obsazení

V roce 2022 došlo k výrazné změně v personálním obsazení muzea. Po více než 35 letech odešla do zasloužené penze paní Jiřina Vlková, která po léta svědomitě vedla provoz průvodců na všech expozicích a dělala také pokladní muzea. Za její dlouholetou práci jí tímto děkujeme. V březnu ji nahradila Bc. Terezie Kolářová. Původním vzděláním muzeoložka s konzervátorskou praxí se kromě pracovní náplně průvodce, pokladního a dokumentátora podílela na čištění a konzervaci vybraných předmětů. Na hlavních úkolech muzea pracovali také externí spolupracovníci, zejména Mgr. Jiří Mach a Mgr. Bohumír Dragoun. V oblasti grafiky pokračovala intenzivní spolupráce s Mgr. Petrem Vlčkem. I nadále pokračujeme ve spolupráci také s emeritním ředitelem muzea Mgr. Jiřím Machem. Vize vedoucí muzea se shoduje se zájmem zřizovatele v postupném vybudování moderní instituce, která bude jednak chránit sbírkové předměty v ní uložené, ale bude také sloužit k edukaci a zábavě širokému spektru návštěvníků. Vizi jsme se přiblížili zejména při tvorbě edukační zóny v nové expozici Dům Františka Kupky.

V současnosti má vlastivědné muzeum jako součást organizační složky Kulturní zařízení města Dobruška tři stálé zaměstnance:

Mgr. Pavla Skalická (provdaná Žďárková), odborný pracovník muzea, vedoucí muzea

Dušánková Gabriela, správce sbírky a muzejní knihovny

Bc. Terezie Kolářová, průvodce a dokumentátor

Další pracovníci (průvodkyně) pracují na dohody o provedení práce.

2

6

Činnost muzea v roce 2022

Stálé expozice

Rodný domek Františka Vladislava Heka (F. L. Věka)

Nachází se v Novoměstské ulici, asi 50 m od náměstí F. L. Věka. Už z dálky ho poznáte podle bílé omítky a šindelové střechy s ozdobným štítem, půvabná je i dřevěná pavlač. Expozice má tři části. Obytná světnička připomíná bydlení lidí na počátku 19. století. Uvidíte v ní dobový ručně malovaný nábytek, obrázky malované na skle, kolovrátek, loučník a spoustu dalších dnes již nepoužívaných předmětů. Hekovu osobnost zde připomínají hudební nástroje a dobové knihy. Na světničku navazuje kupecký krám, ve kterém se seznámíte se sortimentem tehdy prodávaného zboží. Většinou to jsou potřeby pro domácnost a hospodářství, takže se dozvíte, co to je drclák, šráček či trdlo, uvidíte různé nádoby, formy i zemědělské nástroje. Dominantou krámků však jsou dřevěné držáky na váhy v podobě dvou mořských panen, které skutečně pocházejí z Hekova majetku a byly použity i při natáčení televizního seriálu F. L. Věk. Další část expozice je situována do bývalé černé kuchyně, kterou prozrazuje kotel na ohřívání vody a různé nádoby. Zde stojí za pozornost včelí úl, tzv. klát, vyřezaný z jednoho kusu dřeva, který byl použit v televizním seriálu v zahradě souseda Žalmana. Závěr expozice, zrekonstruovaný v roce 2010, vám připomene život a dílo nejpoblárnější dobrušské osobnosti a ožíví i vaše vzpomínky na úspěšný televizní seriál.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin

Vedlejší sezona – duben a říjen: soboty a neděle od 9 do 17 hodin, listopad – březen: zavřeno

Polední přestávka 30 minut je pohyblivá podle aktuálního provozu.

Radniční věž s expozicí prvotin Františka Kupky

Je dominantou náměstí F. L. Věka a symbolem celého města. K její návštěvě vybízí venkovní schodiště, jež je pro milovníky dalekých rozhledů lákadlem pro stoupání po celkem 124 schodech až na ochoz. Za vstupním prostorem je instalována stálá expozice Mládí Františka Kupky. Tento světoznámý malíř se sice narodil v sousedním Opočně, ale své dětství a mládí strávil v našem městě a vytvořil zde svá nejranější díla. A tak zde můžeme spatřit originál vývěsního štítu s motivem koníčka, portrét Kupkova otce, panoramatický obraz Dobrušky, vývěsní štít pro firmu Kupkova mecenáše a další vzácná díla. Výstavka v mezipatře Vám připomene středověkou výsadu Dobrušky – hrdelní právo. Uvidíte zde kopie popravčích a mučicích nástrojů, dozvíte se, jak vypadá palečnice a španělská bota či kde byla v Dobrušce popraviště, a uvidíte zde i dobrušského kata. Tuto éru připomíná i popravčí zvonek na vnější straně severní stěny věže. Na schodišti si při odpočinkových zastávkách můžete prohlédnout expozici dobrušského kronikáře a naivního malíře 19. století Aloise Beera či hodinový stroj. Ze 45 m vysokého ochozu je pěkná vyhlídka na Orlické hory a Podorlicko, při zvláště jasném počasí i na Krkonoše.

Uvidíte zde kopie popravčích a mučicích nástrojů, dozvíte se, jak vypadá palečnice a španělská bota či kde byla v Dobrušce popraviště, a uvidíte zde i dobrušského kata. Tuto éru připomíná i popravčí zvonek na vnější straně severní stěny věže. Na schodišti si při odpočinkových zastávkách můžete prohlédnout expozici dobrušského kronikáře a naivního malíře 19. století Aloise Beera či hodinový stroj. Ze 45 m vysokého ochozu je pěkná vyhlídka na Orlické hory a Podorlicko, při zvláště jasném počasí i na Krkonoše.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 10 do 17 hodin

Vedlejší sezona – říjen až duben: prohlídku je možné objednat v informačním centru na tel. 494 629 581 nebo v muzeu na tel. 725 048 991

Polední přestávka 30 minut je pohyblivá podle aktuálního provozu.

Radnice nemá bezbariérový přístup.

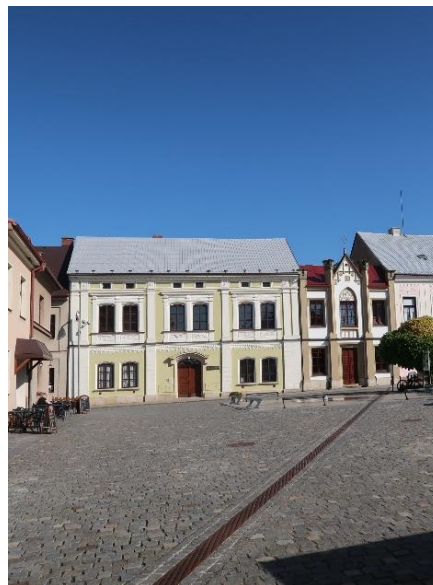
Hlavní budova muzea

Po rekonstrukci budovy čp. 45 na Šubertově náměstí vznikly v roce 2013 nové muzejní expozice, které vám přiblíží minulost našeho města a regionu. Prohlídková trasa se skládá ze tří částí. Vstup je věnován několika významným osobnostem dobrušské historie. Stěžejní část expozice tvoří expozice s názvem Příběh města Dobrušky, vyprávějící o minulosti našeho města i regionu od nejstarších dob pravěku až po současnost. Poslední, třetí částí je Příběh dobrušské obce židovské. Její součástí je i unikátní památka – mikve – židovská rituální očištná lázeň. Prohlídka pokračuje v interiéru synagogy, kde několik panelů seznámí návštěvníka s historií dobrušských Židů.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 9 do 11.30 a od 12.30 do 17 hodin. Poslední prohlídka v 16:30.

Vedlejší sezona – říjen až duben: prohlídku je možné předem telefonicky objednat na pracovní dny, tel. 725 048 991

Vojenská geografie v Rýdlově vile

V Rýdlově vile (Novoměstská ul. 187, za domkem F. L. Věka) byla v roce 2018 pro veřejnost otevřena nová stálá expozice věnovaná vojenské geografii, a to při příležitosti 100. výročí jejího založení.

Tato unikátní expozice dává návštěvníkům možnost nahlédnout nejen do vývoje vojenskou geografii využívaných přístrojů, pomůcek, tvoření map, zabezpečení vojsk, ale také je seznamuje s několika významnými osobnostmi této vědy.

Provází v ní bývalí pracovníci Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu generála Josefa Churavého v Dobrušce, kteří velmi kvalifikovaně odpoví na každou tematickou otázku. Rýdlova vila nemá bezbariérový přístup.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 10 do 12 a od 13 do 17 hodin. Poslední prohlídka v 16:30.

Vedlejší sezona – říjen až duben: zavřeno

Expozice Dům Františka Kupky

Nová expozice Dům Františka Kupky v ulici Františka Kupky čp. 323 vznikla v roce 2021 při příležitosti 150. výročí narození světoznámého malíře. Provede návštěvníka životem a dílem průkopníka abstraktní tvorby Františka Kupky (1871–1957). Skládá se ze dvou autentických místností, kde Kupkova rodina žila v letech 1882–1892 a připravena je ve spolupráci s pražskou Galeríí KODL. První místnost přiblíží život Františka Kupky v Opočně a Dobrušce, studia v Jaroměři, v Praze a ve Vídni a cestu do Paříže, kde nadále rozvíjel svůj kreslířský talent. Unikátním exponátem je originál obrazu Skály v Bretani, akvarel z roku 1905. Druhá místnost je věnována dosud nepříliš známé Kupkově tvorbě během první světové války, jeho aktivitám v legiích a účasti na vzniku samostatného Československa. Závěr instalace náleží Kupkovu vrcholnému období, přechodu k abstraktní tvorbě, kde se řadí mezi její světové průkopníky. Výstavní panely jsou doplněny dobovými časopisy a předměty dokumentující Kupkovo dílo. V poslední ze tří místností je umístěna zábavně-vzdělávací zóna. Je to prostor pro relaxaci, ale zároveň aktivní interakci s životem i dílem Františka Kupky jak pro děti, tak pro dospělé a její hlavní autorkou je externí spolupracovnice města Dobruška Patricie Kaválková.

Projekt vznikl za podpory mikroregionu Rodný kraj Františka Kupky, Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a ŠKODA AUTO, a. s.

Otevřeno:

Hlavní sezona – květen až září: denně mimo pondělí od 9–12 / 12:30–17 h

Vedlejší sezona – duben a říjen: soboty a neděle 9–12 / 12:30–17 h, listopad – březen: prohlídky je možné objednat pro školní a jiné skupiny nebo individuálně na tel. 603 373 752 nebo 725 048 991

Židovský hřbitov

– venkovní areál, o jehož zpřístupnění se stará dobrušské muzeum a informační centrum

Nemovitá kulturní památka "Areál židovského hřbitova v Dobrušce" je tvořena pozemkem hřbitova se souborem náhrobních stél, vstupním zděným objektem a zděnou ohradní zdí vymezující hranice někdejšího hřbitova a současně i hranice chráněného areálu. Areál se nachází na severním okraji města, v závěru ulice Křovické, v níž se pohledově uplatňuje východní úsek vysoké zděné ohradní zdi. Hřbitov byl založen roku 1675. K tomuto účelu byl vyhrazen pozemek o rozloze 50 x 10 kroků, který byl později obehnán kamennou zdí.

V roce 1837 přikoupili dobrušští židé 80 čtverečních sáhů pozemku pro rozšíření hřbitova. Hřbitov byl rozšířen a ohrazen novou zdí až roku 1881, jak o tom svědčí pamětní deska, zasazená do hřbitovní zdi. Na hřbitově se pohřbívalo do roku 1942.

V roce 1944 se dokonce objevila žádost o koupi židovského hřbitova a jeho likvidaci. Ke cti dobrušských městských úředníků slouží, že se jí vůbec nezabývali a fakticky ji odmítli.

Hřbitov je celoročně přístupný.

Pro návštěvu je třeba zapůjčit si v muzeu nebo v informačním centru v Dobrušce klíč od vstupního objektu (ohelu), kauce 500 Kč bude okamžitě po vrácení klíče vyplacena zpět. Toto opatření bylo zavedeno z důvodu zamezení vandalských útoků a případné ztrátě nebo odcizení klíče. Klíč v nouzových případech zapůjčuje i majitel objektu sousedícího se hřbitovem, pan Ficenc, který se stará o údržbu zeleně v areálu.

Pořádané akce

Celkově máme na pěti muzejních expozicích evidováno v roce 2022 bezmála 9 500 prohlídek, někteří návštěvníci samozřejmě putovali po objektech, takže se nedá říci, že se jedná o počet jedinců.

11

Co se nám ale daří každoročně zvyšovat je počet návštěvníků muzeem pořádaných akcí. Těch bylo v roce 2022 evidováno přes 3000 a toto číslo nezahrnuje počet přihlížejících během oslav rodného domu, množství badatelů, kterým jsme pomohli s jejich záludnými dotazy, studentů, kteří se na nás obraceli nebo množství předmětů a knih, které jsme zapůjčili. Děkujeme za to, že naší práci dávají smysl. Pokusíme se ji dále zlepšovat.

DAVID REŠL / PŘEDNÁŠKA PŘÍRODA ORLICKÝCH HOR

úterý, 22. února 2022 / 17:00 / cyklus: Za poznáním do synagogy

Orlické hory objímají kotlinu Dobruška a pro mnohé z nás stále skrývají nádherné nedotčené kouty. Kdo jiný by je měl znát lépe, než vedoucí Oddělení Správy CHKO Orlické hory a odborník na krajinnou ekologii Ing. David Rešl. Přednáška byla kvůli nemoci lektora přeložena z podzimu 2021.

JIŘÍ MACH / JAK SE POZNÁVALA DOBRUŠSKÁ MINULOST

úterý, 15. března 2022 / 17:00 / cyklus: Za poznáním do synagogy

Odložená přednáška spoluautora výstavy Sedm zastavení sedmi staletí, historika a dlouholetého ředitele dobrušského muzea Mgr. Jiřího Macha, který přiblížil dobrušské historiky a jejich dílo, zmínil kroniky a kronikáře a popsal trpělivou práci při poznání minulosti našeho města.

TOMÁŠ ZELENKA / ČERNOBYL OČIMA TURISTY

Úterý 5. dubna 2022 / 17:00 / cestovatelská přednáška ve spolupráci s knihovnou / malý sál Kina 70

Přednáška ředitele Muzea a galerie Orlických hor, který se byl v roce 2016 jako turista podívat do míst, kam se asi většina z nás jen tak nepodívá (možná už nikdy). Promítl autentické fotografie z černobylské zakázané zóny, na dohled jsme měli jadernou elektrárnu Černobyl s tehdy ještě nedokončeným novým sarkofágem. Tamní příroda se s havárií vyrovnala překvapivě dobře a velmi rychle si všechna místa bere zpět. Většina budov v Pripjati již přes vegetaci téměř není vidět, ale nahlédli jsme prostřednictvím fotografií do těch, do nichž bylo povoleno vstoupit. Zakázaná zóna byla donedávna místem, kde se zastavil čas.

TEREZIE DUBINOVÁ / MOUDROST ŽIDOVSKÝCH PŘÍBĚHŮ

úterý 26. dubna 2022 / 16:00 / cyklus: Za poznáním do synagogy

Paní doktorka Terezie Dubinová vystudovala kulturologii a hebraistiku v Praze, absolvovala také kurz moderní hebrejštiny na Hebrejské univerzitě v Jeruzalémě. Do Izraele často jezdí. Více než kdy jindy můžeme dnes obdivovat židovskou vůli k životu a moudré pochopení lidské povahy. Židovská kultura, náboženství, jazyk, humor a historická zkušenost vytvořily postoj k životu, který pro nás může být inspirativní. Přednáška nabídla nahlédnutí do židovského světa, který je starobylý i moderní, jedinečný i světový zároveň.

OSLAVY 50 LET OD OTEVŘENÍ RODNÉHO DOMKU FR. VL. HEKA

neděle 1. května 2022 / 15:00 / areál rodného domu F. V. Heka a malý a velký sál Kina 70

V 15 hodin odstartoval program před rodným domem (Novoměstská 185) vystoupením houslistů ZUŠ Dobruška v hudební vzpomínce na seriál a talent dobrušského rodáka a vlastence Františka Vladislava Heka. Slavný televizní seriál byl připomenut i v podání místních amatérských souborů.

Výstava „Příběh jednoho domu“ v původním sklepě doplnila program. V areálu návštěvníky přivítaly také obě hlavní postavy František a Mária ve výtvarném pojetí Jarmily Haldové. Program pokračoval v 16.30 v malém sále SC - Kina 70 Dobruška, kde byla zpřístupněna výstava fotografií přibližujících atmosféru otevření rodného domu před 50 lety a originální kostýmy z natáčení seriálu F. L. Věk. Autoři v průběhu dne představili doprovodnou obrazovou publikaci, ve velkém sále byl promítnut dobový dokument a reportáž se vzpomínkami pamětníků a oslavy završil ženský pěvecký sbor Vlasta.

KŘEST KNIHY TAJEMNÉ ORLICKÉ HORY (autor Jiří Mach)

úterý 19. července / 17:00 / synagoga

I tato knížka zve do krásného kraje pod jedněmi z věnce našich pohraničních hor. Stejně jako v dřívějších publikacích neuniká její pozornosti zejména minulost Orlických hor a jejich podhůří, ale tentokrát je autorovo vyprávění zaměřeno velmi specificky. Zabývá se totiž událostmi, které jsou nějakým způsobem obestřeny závojem tajemství, většinou neodhaleného, nebo odhaleného jenom částečně. Vždy však zůstává ještě nějaký otazník, který může otevřít prostor a posloužit čtenářově fantazii. Hudební doprovod: Alena Moravcová. Moderovala Pavla Skalická.

13

DEN ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK

neděle 14. srpna / židovské památky v Dobrušce

Vybrané židovské památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku byly otevřeny v neděli 14. srpna 2022 v rámci pátého ročníku Dne židovských památek v ČR. Návštěvníci mohli zhlédnout také hřbitovy a synagogy, které nejsou volně přístupné, nebo prošly v posledních letech nákladnou rekonstrukcí.

Po celý den byly volně přístupné židovské památky také v Dobrušce: židovský hřbitov 9–19:00, synagoga (vstup bezplatně přes muzeum) 9–11:30, 12:30–17 hodin.

JIŘÍ MACH / TŘI GENERACE RODINY ADÁMKOVY

úterý 11. října 2022 od 17 hodin / synagoga

Přednáška o jedné z nejstarších tradic regionu. Práci se dřevem lidé kraje pod Orlickými horami odjakživa rozuměli. Dřevo a výrobky z něho je provázely po celý život. Většina věcí, které používali, byla zhotovena právě z tohoto materiálu. Přitom jim nešlo jen o účelovost, ale i ty nejobyčejnější výrobky se snažili zhotovit tak, aby byly hezké. Odtud byl pak již jen krůček k lidovému uměleckému řezbářství, které zde má velmi hluboké tradice. Počátky dobušského řezbářství sahají až někam do 18. století a velký rozvoj zaznamenalo toto umění ve století 19., a zejména v první polovině století minulého. Jeho nejvýznamnější dobušskými reprezentanty se staly tři generace rodiny Adámkovy. Během přednášky byly vystaveny loutky Jindřicha Adámka.

JIŘÍ MACH, ZDENĚK HLAVÁČEK / KRIMINÁLNÍ PŘÍPADY Z ORLICKÝCH HOR

úterý 18. října 2022 / 17:00 / synagoga

Křest a autogramiádu knihy Jiřího Macha a Zdeňka Hlaváčka *Kriminální případy z Orlických hor*. Kniha, která byla napsána na základě vzpomínek bývalého šéfa kriminální služby a pozdějšího ředitele územního odboru Policie ČR v Rychnově nad Kněžnou plk. JUDr. Zdeňka Hlaváčka.

Program moderoval redaktor Českého rozhlasu Miroslav Vaňura, hudbou na kytaru doprovodila Vendula Řeháková. Pro velký zájem byla akce opakována 1. listopadu.

ROSTISLAV BARTOŇ / KRAJINU PŘÍBĚHŮ

úterý 8. listopadu 2022 / 17:00 / synagoga

14

Přednáška fotografa Rostislava Bartoně, který se věnuje především krajinářské fotografii se zaměřením převážně na naše Orlické hory. Kromě vernisáží a výstav (jedna z nich proběhla i v letošním roce v dobrušské knihovně) pořádá pan Bartoň přednášky s promítáním pod názvem "Krajinou příběhů" na mnoha místech v Orlických horách i Podorlicku.

Výstavy

PŘÍBEH JEDNOHO DOMU

1. května až 31. října 2022 / 9–17 h / areál rodného domu F. V. Heka

Roll-upová výstava přibližující dějiny kulturní památky Rodný dům Františka Vladislava Heka doplněná o předměty z původní expozice a modely stavby.

KRVAVÝ ROMÁN

7. června až 29. července 2022 / lapidárium v čp. 11

Výstava jediného díla na velkoformátových tiscích přiblížila vznik tohoto unikátu. Krvavý román je nejznámějším a nejčastěji vydávaným Váchalovým tiskem. Představena bude také přesná kopie knihy samotné. Román se dočkal dvou vydání v roce 1974 a v roce 1990. Širokému publiku jej dodnes přibližuje filmová verze Jaroslava Brabce z roku 1993 a mnohá divadelní zpracování.

Komentovaná prohlídka výstavy s kurátorkou a autorkou publikace Mgr. Hanou Klimešovou (Regionální muzeum v Litomyšli) spojená s vernisáží proběhla **14. července 2022 od 16:00**.

VÝSTAVA ŽIDOVSKÉ A EXOTICKÉ MOTIVY V TVORBĚ VĚRY JIČÍNSKÉ

7. – 31. července / malý sál Společenského centra – Kina 70

Vernisáž proběhla v úterý 12. července v 17:00

Výstava obrazů, kreseb a sběratelských předmětů malířky, která prožila mnoho šťastných let v Dobrušce. Tentokrát jsme představili obrazy z jejich cest na Slovensko, židovská témata, portréty exotických modelů či jiné cizokrajné motivy.

HRÁTKY Z LÁTKY

24. září – 2. října 2021

Také v letošním roce se uskutečnila tradiční výstava Hrátky z látky dobrušských patchworkárek v prostorách synagogy. Výstava byla přístupná denně v době 9–12 a 13–17 hodin.

ŠIKOVNÉ RUCE

24. září 9–17 h., 25. září 9–15 h. / výstava ručních prací v Rýdlově vile

Výstava byla po roční pauze uspořádána při příležitosti Svatováclavských slavností. Autoři se obrátili na všechny, kdo umějí paličkovat, háčkovat, vyšívat, plést, vyrábět z korálků a přírodnin, aby svými výtvary potěšili ostatní občany.

VÝSTAVA JIŘINEK MANŽELŮ KOLENOVÝCH

26. – 28. srpna 2022 / 9–11:30, 12:30–17 hodin / synagoga

Výstava jednotlivých odrůd jiřinek a několika aranžmá s milým výkladem pěstitelů manželů Kolenových. Každoroční výstava vytvořená s láskou k jiřinkám byla letos poprvé instalována v dobrušské synagoze.

TŘI GENERACE RODINY ADÁMKOVY a dobrušské řezbářství

13. až 30. září / / 9–11:30, 12:30–17:00 / vstupní chodba hlavní budovy muzea

Menší výstava přiblížila život a dílo významných dobrušských osobností – příslušníků rodiny Adámkových. Uspořádali jsme ji zejména při příležitosti výročí 60 let od odhalení pomníku F. L. Věka v Dobrušce, které bylo součástí Svatováclavských slavností v roce 1962.

BETLÉMY ORLICKÝCH HOR

13. – 30. prosince 2022

Výstava betlémů (nejen!) ze sbírek dobrušského vlastivědného muzea. Vystaven byl také šestimetrový betlém řezbářské rodiny Haldovy a další betlémy zapůjčené od Dobrušťáků, spolupracovníků a přátel muzea. Všem zapůjčitelům děkujeme!

16

Spolupráce na výstavách jiných subjektů

Každoročně samozřejmě vyhovíme žádostem kolegů z jiných institucí na zapůjčení předmětů pro jejich výstavy. V roce 2022 to byly 4 výstavy ve 3 cizích subjektech a několik výstav kolegů z jiných odborů města Dobruška (lapidárium, malý sál Kina 70). Více v kapitole [Zapůjčky sbírkových předmětů](#).

Koncerty a vzpomínková setkání

KAMIL REMEŠ a soubor LA BILLANCETTA / Koncert středověké hudby

neděle 8. května / 19 hodin / synagoga

Po odložení z 10. dubna z důvodu nemoci koncert proběhl v květnu. Soubor La Bilancetta se zabývá starou hudbou v širokém záběru od 12. do 18. století. Středověké programy tak obsahují hudbu ze

španělských Cantigas de Santa Maria, italských středověkých pramenů, hudbu francouzské ars nova (Guillaume de Machaut) či italského trecenta (Giovanni da Firenze), počínající renesance je zastoupena autory jako Guillaume du Fay, Johannes Ciconia, Petrus Wilhelmi de Grudencz (a kodexy Speciálník a Franus). Soubor interpretuje také renesanční hudbu - adventní program z renesančního Benešovského kancionálu, španělské skladby z Cancionera de Palacio, Cancionera de Uppsala apod., renesanční nešpory Diega Ortize.

17

KAMENY ZMIZELÝCH – pietní setkání

Pondělí 13. června / 19:00 / synagoga

V roce 2022 bylo položeno dalších šest kamenů, z toho tři nedaleko náměstí u čp. 15 rodině Adlerových a tři v těsné blízkosti synagogy členům rodiny Fleischerovy. Na odhalení Kamenů zmizelých před čp. 46 navázal v 19:30 pořad Šansonárium v synagoze.

ŠANSONÁRIUM MILONĚ ČEPELKY

pondělí 13. června / 19:30 / synagoga

Zhudebněné balady a romance vycházející z básní oblíbeného herce a cimrmanologa Miloně Čepelky zpívala šansoniérka a hvězda české muzikálové scény Barbora Šampalíková, kterou na klavír doprovodil jejich autor Patrik Ulrich.

KONCERT SKUPINY ŽIDOVSKÉ HUDBY

Neděle 14. srpna / 18:00 / Archlebovy sady

Kapela Mackie Messer Klezmer Band vystoupila poprvé v Archlebových sadech v rámci Dobrušského letního muzicírování. Klezmer je veselá hudba, repertoár vychází především z taneční hudby určené pro svatby a jiné oslavy.

ADVENTNÍ KONCERT

neděle 18. prosince 2022 / 18 hodin / synagoga

Koncert country a folkového kytaristy a písničkáře Jaromíra Huška s přáteli nazvaný „Vánoční si píseň zpívám“.

Komentované prohlídky

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA EXPOZICE DŮM FRANTIŠKA KUPKY

18

sobota, 15. ledna 2022 / 16:00 / Pavla Skalická

Pro návštěvníky, kteří ať už kvůli pandemii nebo prostě jen proto, že po říjnových víkendech skončila v muzeu sezóna a nestihli si expozici prohlédnout, jsme připravili komentovanou prohlídku v ulici Fr. Kupky čp. 323, v domě, kde vyrostl světově známý malíř František Kupka. Pro velký zájem byla akce březnu zopakována.

KOMENTOVANÁ ZIMNÍ PROHLÍDKA RODNÉHO DOMU F. V. HEKA

sobota, 12. února 2022 / 16:00 / Pavla Skalická

Naším cílem bylo ukázat návštěvníkům rodný dům jako historickou památku, nikoli pouze kvůli slavnému rodákovi, ale jako krásný doklad předměstské architektury 18. století. Povídali jsme si o památkové péči, stavebních etapách budovy, rekonstrukcích, podívali jsme se do sklepa i na půdu, řekli si, co zničil požár v roce 1806.

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA EXPOZICE DŮM FRANTIŠKA KUPKY

sobota 26. března 2022 / 16:00 / Pavla Skalická

Opět byla možnost si mimo sezónu prohlédnout novou expozici v ulici Fr. Kupky čp. 323, v domě, kde vyrostl světově známý malíř František Kupka. Pro děti byla připravena hernička, kde mohly tvořit nebo se dívat na pohádky o malování. Přiblížili jsme průběh rekonstrukce domu a příprav expozice.

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA

Neděle 29. května 2022 / 17:00 / Pavla Skalická

Již počtvrté se konala každoroční prohlídka židovského hřbitova s vedoucí muzea. V roce 2022 jsme se zaměřili na židovskou symboliku nejen na náhrobcích. Vstupné dobrovolné.

19

ARCHEOLOGICKÉ LÉTO

čtvrtek 21. července / 18:00 hodin / les Halín // čtvrtek 18. srpna / 18:00 / Chlum u Dobrušky

Procházky po mohylníku Halín v červenci a po hradišti kultury popelnicových polí s mohylníkem a pravděpodobným centru těžby zlata v Podorlicku Chlum u Dobrušky v srpnu s předním odborníkem, archeologem Mgr. Bohumírem Dragounem.

Akce pro děti

ONDŘEJ POŽÁR / WORKSHOP NA DVORKU RODNÉHO DOMU FR. VL. HEKA

Sobota 14. května 2022 / 14:00 / areál dvorku rodného domu F. V. Heka Dobrušský kovář Ondřej Požár předvedl svoje umělecké řemeslo, které si pak návštěvníci (zejména ti malí) mohli vyzkoušet. Věděli jste, že tatínek Františka Vladislava Heka byl původně zámečník? Naučili jsme se vyrábět klíče do jeho zámků. K tomu nám paní Heková udělala palačinky a kávu. Na vše dohlížely muzejní myši.

DEN MUZEÍ – volný vstup do všech expozic muzea

Středa 18. května 2022/ v provozní době objektů

Pozvali jsme veřejnost i školy bezplatně do muzea. Muzejní vzdělávací program pro dětské skupiny proběhl v hlavní budově muzea na Šubertově náměstí. Připraveny byly komentované prohlídky s překvapením v podobě malování kamínků.

LOUTKOVÉ DIVADLO KOZLÍK – Perníková chaloupka

úterý 31. května / 15:30 / areál dvorku rodného domu
F. V. Heka

Muzeum pro děti ke Dni dětí. Divadlo Kozlík se věnuje loutkovým pohádkám pro děti i dospělé. Hrají dva loutkoherci s krásnými velkými dřevěnými marionetami. Pohádky jsou originální, plné písniček v krásných kulisách. Klasická česká pohádka Perníková chaloupka vypráví tradiční příběh Jeníčka a Mařenky a jejich lesního dobrodružství. V pohádce kromě klasických postav vystupují i žába, hejkal a lesní víla.

LETNÍ DĚTSKÁ HRA TAJEMSTVÍ MYŠKY FRANTIŠKY

Červenec–září / všechny objekty muzea a knihovny v provozní době.

Myška se přiznala, že kdysi dávno občas ohlodávala knížky Františka Vladislava Heka a ledacos u toho zaslechla. Teď přebíhá za knížkami od muzea ke knihovně a šeptá dětem úkoly. Za odhalení všech jejích tajemství získaly děti v informačním centru malou odměnu.

Další projekty muzea

SMUTNÉ VÝROČÍ

20. ledna 2022 / pouze na facebooku

21

Připomněli jsme, že 20. ledna 1942 před 80 lety se konala konference ve Wannsee. Jejím hlavním a v podstatě jediným bodem bylo nastavení postupu genocidy evropských Židů, tedy ono naprosto odstrašující **KONEČNÉ ŘEŠENÍ ŽIDOVSKÉ OTÁZKY**. Na konferenci se sešlo 15 vysokých představitelů nacistického Německa, v čele s R. Heydrichem, který byl samotným Hitlerem jmenován předsedou sněmu. Během hovoru pánové popíjeli koňak. V návaznosti na jednání, z něž existuje dokonce léta přísně utajovaný zápis, byly v masovém měřítku započaty transporty osob židovského původu do koncentračních táborů. Výročí bylo připomenuto v souvislosti s přípravou další fáze projektu Kameny zmizelých v Dobrušce, kterou jsme realizovali v červnu.

LOGO OSLAV

25. ledna 2022 / na webu a facebooku

V lednu bylo představeno logo 50. výročí otevření nejnavštěvovanější dobrušské expozice vlastivědného muzea již mohli Dobrušťáci vidět v Dobrušském zpravodaji nebo na plakátech kina. K výročí byl sestaven doprovodný program, jehož hlavní část proběhla v květnu.

MUZEUM SE V ROCE 2022 více OTEVŘELO ŠKOLÁM

Rozhodli jsme se jako každý rok zapojit se do programu k Mezinárodnímu dni muzeí, jehož cílem je setkat se v muzeu na základě hesla „muzeum jako významný prostředek kulturní výměny, vzájemného obohacování kultur a rozvoje vzájemného porozumění, spolupráce a míru mezi národy“. Slaví se kolem 18. května a vstup do muzea je zdarma, letos jsme jej tedy schválně uskutečnili nikoli o víkendu, ale ve všední den, abychom ušetřili náklady školám a podívalo se k nám co nejvíce dětí. Tak byl cílen i doprovodný program, děti si malovaly kamínky a v pracovních listech se zabývaly židovskými symboly. Během jediného dne jsme v muzeu přivítali sedm školních tříd na různých objektech, tedy okolo 100 dětí. V červnu jsme se tedy rozhodli jít dětem a jejich učitelům ještě blíže. Připravili jsme tři vzdělávací programy na našich objektech uzpůsobené vždy věku a počtu dětí. Nejmenší děti provede náš nový maskot, myška Františka, kterou pro nás vyrobila místní umělkyně Hanka Kozubová a moc jí za to děkujeme.

První program jsme nazvali Dobruškou za židovskými památkami. Děti se projdou po židovském hřbitově (malé děti hledají byliny, obrázky) a po cestě zpátky k dobrušské synagoze na Šubertově nám. se zastavíme a zamyslíme u památníku obětem holocaustu Kameny zmizelých. Pak je čeká prohlídka muzea s návštěvou očištné lázně (mikve) a povídání v synagoze o židovských zvycích, obřadech a symbolech. Další program pro školní třídy je vede Po stopách F. L. Věka. Zahrnuje prohlídku rodného domku Fr. Vl. Heka, dětem vysvětlíme důvod změny jména, ukážeme, co zničil požár roku 1806 a půjdeme také do historických sklepů. Pro menší žáčky je připraveno hledání netopýrů s úkoly, pro ty větší pracovní listy zaměřené na Hekův život a tvorbu. Po prohlídce je možné vzít účastníky k soše F. L. Věka a dojít procházkou k bývalému hřbitovu u kostela sv. Václava, kde je pochována Hekova manželka. Třetí program prochází Domovem Františka Kupky. Děti zavede historické radnice s galerií prvotin malíře Františka Kupky, vystoupí na vyhlídkovou věž, a procházku po Dobrušce ukončí v domě, kde Kupka bydlel před odchodem na studia. Prohlídka nové expozice Dům Františka Kupky pak ukáže jeho cestu k malířství i legionářskou minulost. Každý program je uzpůsoben časovým potřebám dané třídy a stojí mezi 20 a 40 Kč podle počtu navštívených expozic. Děti z mateřských školek nic neplatí a pedagogický doprovod také ne, učitelé si u nás mohou odpočinout, žákům se plně věnujeme.

Vzdělávacích programů se už na konci května a v červnu zúčastnilo téměř 400 dětí ze škol a školek nejen z Dobrušky, ale také z Podbrézí nebo například z Dobrého. Všechny děti dostaly malý dárek a pracovní listy, které jsme pro ně připravili.

Programy je možné objednat i v zimní sezoně na tel. 603 373 752 nebo mailem na muzeum@mestodobruska.cz. Zeptejte se doma svých dětí, kdo z osobností dobrušských dějin je pro ně hrdinou. Budete sami překvapeni!

VÁNOČNÍ JARMARK

neděle 27. listopadu / 13 až 18:00 / prostory bývalé KB a přilehlé podloubí / Gabriela Dušánsková

Vlastivědné muzeum Dobruška po dvouleté přestávce pořádalo vánoční jarmark, tentokrát poprvé v objektu bývalé Komerční banky a sousedního venkovního podloubí. Prodej výrobků lidových a uměleckých řemesel s vánoční tematikou, prodej medových perníčků, drátovaných dekorací, keramiky a dalších drobností k radosti.

3

23

Návštěvnost

Přehled návštěvnosti expozic se nerovná počtu osob, které muzeum navštívily, jelikož lidé pochopitelně často navštíví více expozic zároveň. Návštěvnost evidujeme na každém objektu zvlášť a součet ukazuje počet skutečně prodaných vstupenek; děti do 6 let a ZTP+P jsou vedeny v kolonce Zdarma.

Muzeum a synagoga							
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdružené odtržené		Zdarma	Tržba
20 Kč	40 Kč	50 Kč	100 Kč	50 Kč	100 Kč		
464	174	126	48	155	142	47	1156 27 340 Kč
Radnice							
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdružené odtržené		Zdarma	Tržba
20 Kč	40 Kč	50 Kč	100 Kč	50 Kč	100 Kč		
979	1039	74	89	216	219	40	2656 73 740 Kč
Domek F. L. Věka							
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdružené odtržené		Zdarma	Tržba
20 Kč	40 Kč	50 Kč	100 Kč	50 Kč	100 Kč		
2011	2096	101	132	175	121	77	4713 142 310 Kč
Dům Františka Kupky							
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdružené odtržené		Zdarma	Tržba
20 Kč	40 Kč	50 Kč	100 Kč	50 Kč	100 Kč		
144	111	8	6	169	126	21	585 8 320 Kč
Rýdlova vila							
Snížené	Základní	Sdružené prodané		Sdružené odtržené		Zdarma	Tržba
20 Kč	40 Kč	50 Kč	100 Kč	50 Kč	100 Kč		
58	53	5	10	91	111	0	328 4 530 Kč

Volný vstup do expozic					
	M+S	R	D	DFK	RV
18. 5.	105	133	94	63	23

Stálé expozice muzea navštívilo jednotlivě v roce 2022 celkem 9 438 (2021: 10 448) platících návštěvníků, což je o 1010 méně než v roce 2021. Za vstupné do expozic bylo utrženo 256 240 Kč

(2021: 288 160 Kč), tedy 31 920 Kč méně než v roce 2021. V těchto číslech je patrná ekonomická krize a všeobecný úpadek kultury po pandemii covidu a možnosti po dlouhé době cestovat do zahraničí. V dalších letech předpokládáme mírný vzestup.

Dalších 418 návštěvníků bylo evidováno v rámci vstupů mimo akce, zde se jedná o oficiální návštěvy města, zahraniční hosty spřátelených měst a kolegy z jiných institucí.

24

Další příjmy muzea představovalo vstupné z pořádaných akcí, jednak s pevným vstupným, jednak s dobrovolným. V roce 2022 také rapidně (asi o 250 %) stoupla návštěvnost podobných akcí, což nás velmi těší.

Akce s pevným vstupným				
Datum	Druh akce	Vstupné	Návštěvnost	Tržba
8. 5.	Koncert La Bilancetta	150 Kč	22	3 300 Kč
31. 5.	Loutkové divadlo Kozlík	40 Kč	227	9 080 Kč
13. 6.	Šansonárium	200 Kč	40	4000 Kč
Celkem			249	16 380 Kč

Akce s dobrovolným vstupným				
Datum	Druh akce	Návštěvnost	Tržba	
15. 1.	Komentovaná prohlídka domu F. Kupky	21	882	
12. 2.	Koment. prohlídka domku F. L. Věka	25	345	
22. 2.	Příroda Orlických hor	19	1110	
15. 3.	Jak se poznávala dobrušská minulost	32	1808	
28. 3.	Komentovaná prohlídka domu F. Kupky	7	240	
5. 4.	Černobyl očima turisty	18	440	
26. 4.	Moudrost židovských příběhů	25	1086	
14. 5.	Kovář na dvorku	150	860	
29.5.	Koment. prohlídka žid. hřbitova	47	1232	
11.10.	Tři generace rodiny Adámkovy	22	1015	
8.11.	Krajinou příběhů	20	1280	
26.-28. 8.	Jiřinky	320	0	
24.9.-2.10.	Hrátky z látky	429	0	
13.-30.12.	Betlémy Orlických hor	926	2730	
18. 12.	Jaromír Hušek a kol. - adventní koncert	43	0	
Celkem			2104	13028

Akce bez vstupného

Datum	Druh akce	Návštěvnost
13.6.	Kameny zmizelých, Šansonárium	29
12.7.	Vernisáž Žid. a exot. motivy v tvorbě V. Jičínské	10
14.7.	Vernisáž Krvavý román	12
21.7.	Archeologické léto - Halín	92
18.8.	Archeologické léto - Chlum	71
18.10.	Křest knihy Kriminální případy Orlických hor	80
1.11.	Beseda s autory (Mach, Hlaváček)	60
Celkem		354

Celková návštěvnost akcí byla okolo 2 707 osob (pouze evidovaná, velké akce, jak byly oslavy v domku F. V. Heka, evidovanou návštěvnost nemají, odhadujeme dalších 400 – 600 osob). Za akce s pevným vstupným bylo utrženo 16 380 Kč (2021: 7 080 Kč) a za přednášky a akce s dobrovolným vstupem 13 028 Kč (2021: 3 508 Kč), což je v součtu o 18 820 Kč více ve srovnání s rokem 2021.

Příjmy muzea:

Příjem ze vstupného celkově dle Rozboru příjmů (zahrnuje pevné i dobrovolné vstupné a spropitné) **v roce 2022: 285 734 Kč**

Příjem z nájemného v roce 2022: 8 320 Kč

Příjem z prodeje suvenýrů a knih v roce 2022: 61 639 Kč

Příjem z darů: 100 000 Kč (manželé Šebelíkovi na rekonstrukce rodného domu jejich předka F. V. Heka)

Příjem z dotace KHK „Záchrana fondu malířky Věry Jičínské - III. etapa“, evidovaného pod číslem 22KPG06-0005: 118 000 Kč

Z uvedených čísel je zřejmé, že i přes omezení způsobená epidemiologickou situací se v dlouhodobém horizontu jednalo o úspěšný rok sice s podprůměrnou návštěvností, ale vyššími tržbami z akcí a pronájmu našich objektů a prodeje suvenýrů.

4

26

Práce se sbírkou

Největším bohatstvím každého muzea a jeho nejdůležitější součástí jsou jeho sbírky. Sbírkový fond dobroušského muzea představuje dnes přes 15 000 položek, dokumentujících vývoj města a spádového regionu. Jde zvláště o sbírky charakteru etnografického, historického a uměleckého. Je zde například soubor prvotin malíře Františka Kupky, unikátní dílo malíře a kronikáře Aloise Beera, reprezentativní archeologická sbírka, dokumentující nejstarší osídlení regionu, dřevěné plastiky, betlémy, řemeslnické nástroje a výrobky apod.

Součástí muzejních sbírek je i bohatý archiv, obsahující především pozůstalosti a odkazy nejen místních a regionálních osobností, ale i např. Františka Vladislava Heka, ředitele Národního divadla Františka Adolfa Šuberta, nakladatele Jana Laichtera, spisovatele Karla Michla a dalších.

S rozvojem elektronizace došlo i ke kvalitativním změnám v evidenci sbírek. Dnes jsou veškeré muzejní sbírky vedle fyzické formy vedeny i ve formě elektronické, v programu DEMUS, vytvořeném Moravským zemským muzeem v Brně, který používá většina českých a moravských muzeí. Průběžně jsou tak zapisovány přírůstky nové, a to jak v I., tak i ve II. stupni. Dalším kvalitativním stupněm zpracování sbírkových fondů je jejich zpracování vědecké, většinou příslušným odborníkem v dané oblasti.

V roce 2022 byla pozornost průběžně věnována zpracování několika pozůstalostí – za všechny jmenujme historika dr. Josefa Ptáčka, který nás opustil na podzim roku 2021, dále pak část pozůstalosti Jana Klena nebo například dlouhodobě zpracovávanou pozůstalost Věry Jičínské a Prokopa Laichtera. Dobrušské muzeum má z minulosti také zpracován fond archeologie, fond starých tisků a fond rukopisů. Při zpracovávání ostatních fondů jsou v první instanci využíváni místní dobrovolní spolupracovníci, např. kronikáři, kteří v rámci své práce skenují materiály a poskytují je muzeu k použití. Důkladné vědecké zpracování sbírkových fondů je jedním z nezákladnějších předpokladů jejich využití, a to jak pro vědeckou publicistiku a rozvoj historického poznání, tak i pro jejich popularizaci.

Péče o sbírky

Zvýšená pozornost byla také v roce 2022 věnována stabilizaci deponitárního režimu sbírky, zejména pak v deponitáři v Domašíně, kde je mimo jiné uložena obrazová sbírka. Na podzim byla dokončena poslední fáze instalace nového regálového systému – závěsná síta s bezprašným opláštěním k ukládání obrazů ve vertikální poloze.

V roce 2022 bylo k restaurování či konzervaci převezeno na základě předávacího protokolu celkem 15 obrazů, většinou se jednalo o olejomalby Věry Jičínské, jeden olej na plechu od Františka Kupky a jeden obraz Jana Kavána.

V rámci preventivní konzervace sbírkových předmětů jsme se zaměřili na čištění textilií, čištěny byly 4 kostýmy (zapsané ve sbírce) ze seriálu F. L. Věk (1971). Bc. Terezie Kolářová v rámci svého zaměření čistila a konzervovala po celý rok veškeré předměty, se kterými bylo manipulováno pro výstavy nebo které to vyžadovaly. Tím byly uspořeny nemalé náklady.

Byly vyhotoveny nové restaurátorské záměry a připravena další fáze restaurování pro rok 2023.

27

Celkem bylo v roce 2022 restaurováno či konzervováno více než 100 ks sbírkových předmětů.

Akvizice

Sbírkový fond muzea se v roce 2022 rozrostl o 24 nových přírůstkových čísel, celkem to představovalo 103 kusů sbírkových předmětů. Všechny nové sbírkové předměty byly získány darem či vlastním sběrem muzea.

Sbírkový fond muzea tak čítá celkem 7 401 inventárních čísel.

Inventarizace

V roce 2022 pokračovala podle plánu inventarizace sbírky. O inventarizaci byl vyhotoven zápis.

Způsob provedení inventarizace

1. ověření souladu evidenčních záznamů jednotlivých sbírkových předmětů se skutečným fyzickým stavem a počtem předmětů porovnáním inv. sbírkových předmětů s příslušnými záznamy ve sbírkové evidenci (jaké) inventarizační seznamy vytvořené podle počítačové přírůstkové knihy,
2. posouzení stavu, potřeby preparace, konzervace nebo restaurování, způsobu uložení a kontrola prostředí, v němž jsou sbírkové předměty uloženy,
3. provedení inventarizace bylo označeno do evidenčního záznamu (knihy, karty nebo databáze): v inventarizačním seznamu a na kartě.

Zápůjčky sbírkových předmětů

Dlouhodobá expozice malířů Orlických hor a Podorlicka realizovaná ve výstavních prostorách Orlické galerie, pobočky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, II. patro Kolowratského zámku, Kolowratská 1, Rychnov nad Kněžnou v termínu 29. 4. až 31. 10. 2022, 1 rámovaný obraz

Výstava Věry Jičínské, věnovaná tentokrát pestrým životním kontaktům, které malířka navázala během svého života pro letošní letní sezónu ve výstavních prostorách Orlické galerie, pobočky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, II. patro Kolowratského zámku, Kolowratská 1, Rychnov nad Kněžnou, a to v předpokládaném termínu 25. 6. – 21. 8. 2022, 9 rámovaných obrazů, 9 kreseb

Výstava s názvem VĚRA JIČÍNSKÁ (1898–1961) autorky Matřiny Pachmanové, která se uskuteční v termínu 16. 3. 2023 – 10. 9. 2023 v Galerii moderního umění v Hradci Králové, užitékové a trojrozměrné předměty 21 ks, adjustované obrazy 41 ks, neadjustované kresby a pastely 24 ks, fotografie 35 položek, archiválie 56 ks

Výstava s názvem „Ten umí to a ten zas tohle“ v termínu 25. 11. 2022 – 30. 4. 2023 v Krkonošském muzeu v Jilemnici, řemeslné nástroje a vybavení - 23 ks, kresby – 2 ks

V roce 2022 jsme zapůjčili cizím subjektům **130 sbírkových předmětů a 91 archiválií**. Ke každé výpůjčce byla vyhotovena výpůjční smlouva, kterou následně schválila Rada města Dobrušky. Některé archivní položky byly vydávány krátkodobě badatelům se souhlasem vedoucí muzea a proti výpůjčnímu protokolu a badatelskému listu. Další předměty byly zapůjčeny kolegům z jiných odborů města Dobrušky na jejich výstavy.

Muzeum **udělilo 4 souhlasy s pořízením nebo kopií obrazového záznamu** k nekomerčnímu využití badatelům do diplomových prací a autorům knih, z nichž je vždy jeden výtisk žádán do muzejní knihovny.

Digitalizace

Digitalizace probíhala v muzeu vždy průběžně. Jak jsme uvedli výše, jsou dnes **veškeré muzejní karty vedle fyzické formy vedeny i ve formě elektronické**, v programu DEMUS, a postupně k nim dokumentátorka přiřazuje fotografie a edituje je.

Při digitalizaci historických dokumentů velmi úspěšně spolupracujeme se Státním okresním archivem v Rychnově nad Kněžnou a Muzeem a galerií Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

V roce 2022 bylo číslo kartonů navýšeno ze 480 na 503, digitálně byly zpracovávány kartony č. 202 – 232. Průběžně byly zpracovávány archiválie aktuálně potřebné pro práci v muzeu, připravujeme seznam, který zefektivní ukládání do archivu a práci s archivním materiálem v digitální podobě. Dále byly naskenovány kroniky Domašína z 20. století a některé diplomové práce (Beer).

5

29

Muzejní knihovna a badatelna

Odborná knihovna muzea slouží všem zájemcům o historii, zvláště pak o historii regionální. V roce 2022 zde bylo registrováno 209 čtenářů, kteří si vypůjčili 79 knih a 10 CD nosičů. Další desítky knih byly zapůjčeny prezenčně badatelům. Přibylo 6 nových čtenářů.

Do knihovny přibylo 21 knih, z toho 6 muzeum koupilo a 15 získalo darem. Celkem je v muzejní knihovně 7 486 knih. Podstatnou část výpůjček tvoří regionální kroniky a odborná regionální historická literatura, která slouží hlavně zájemcům z řad studentů středních a vysokých škol.

Badatelům zejména z řad univerzitních studentů jsou poskytovány konzultace i všechny potřebné archivní materiály včetně studijní literatury.

Knihovna nabízí také možnost oskenovat si menší množství materiálu a odnést kopii na flash-disku nebo CD s sebou. Veškeré knihovní služby jsou poskytovány zdarma.

Badatelské zázemí poskytuje muzeum v kanceláři vedoucí v 1. patře, kde je k dispozici pracovní stůl a zásuvka pro připojení vlastního notebooku, případně fotoaparátu. Badatelům je možno zapůjčit zdarma stativ a po domluvě s vedoucí mohou také využít skeneru či si archiválie nafotit. Pro práci s archiváliemi využívají badatelé bavlněné muzeologické rukavice, které jsou pravidelně udržovány praním.

V roce 2022 vyplnilo v muzeu badatelský list sedm nových badatelů, kteří pracovali přímo s archivním materiálem. Nové badatelské listy nevyplňují badatelé, kteří s muzeem spolupracují dlouhodobě a dochází pravidelně. Celkově muzeum eviduje na **39 badatelských návštěv** a desítky konzultací elektronickou formou nebo telefonicky (ne vždy badatel vyplňuje badatelský list, mnohdy vyžaduje pouze konzultaci). Badatelům byl poskytnut materiál z více než 36 kartonů, někteří pracovali také s elektronickým archivem.

6

30

Marketing a propagace muzea

Facebook

V únoru 2020 byla získána oprávnění ke správce facebookového profilu muzea, který byl založen v roce 2017, nicméně informace na něm dlouhodobě nebyly aktualizovány. Správcem stránky je nyní vedoucí muzea Pavla Skalická (Žďárková) a pravidelně jsou sem umísťovány informace o dění v muzeu, fotografie sbírkových předmětů i fotografie z akcí muzea.

Facebookový profil „Vlastivědné muzeum v Dobrušce“ měl na konci roku 508 aktivních sledujících (nárůst o 125 oproti roku 2021), z toho muži 37,10 %, ženy 62,90 %.

Prezentace na webu, v médiích a periodikách

Akce muzea i samotné město Dobruška byly propagovány prostřednictvím reportáží na dobrušské kabelové televizi. Dařila se i spolupráce s Orlickým týdeníkem, kde vyšlo několik propagačních článků k akcím organizovaným muzeem.

V roce 2022 bylo natočeno několik reportáží (některé nemají svůj záznam v audioarchivu ČRO, proto nebyly evidovány) pro Český rozhlas Hradec Králové, na kterých se více či méně podílelo vlastivědné muzeum.

Zprávy pro Královéhradecký kraj, 7. 3. 2022

[Dobruška připravuje speciální program v rodném domku F. L. Věka. Ten byl otevřen před 50 lety.](#)

Od otevření historické budovy rodného domku F. L. Věka v Dobrušce na Rychnovsku pro veřejnost letos uplyne 50 let. Místo proslavil hlavně televizní seriál, který se částečně točil i v tomto objektu. Tehdy v seriálu hrálo zhruba 180 českých herců a 900 komparzistů.

V průběhu celého roku byla věnována zvýšená pozornost vyhledávání zastaralých, neúplných či matoucích informací o muzejních expozicích na propagačních webech a následně jsme vyžadovali jejich aktualizace a opravy. Byl přestavěn také samotný web muzea v rámci Kulturních zařízení města Dobrušky, a to zejména co se týká přehlednosti ve vyhledávání otvírací doby a dále knihovního fondu. Akce muzea byly pravidelně propagovány na tematických webových stránkách, např. na serveru kudyznudy.cz.

7

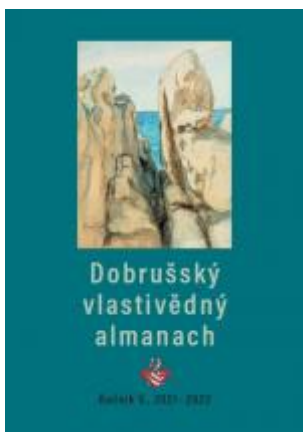
31

Publikační činnost

Pracovníci muzea v roce 2022 téměř každý měsíc přispívali do Dobrušského zpravodaje.

Z dalších publikací:

Dobrušský vlastivědný almanach 2021–2022, ročník V.

Almanach obsahuje tyto články:

- Slovo na úvod / Mgr. Pavla Skalická
 - Historik Josef Ptáček / Mgr. Jiří Mach
 - OLEŠNICE? - OSEČNICE? - nebo KŘOVICE? Odkud byla Babička Boženy Němcové? / PaedDr. Josef Ptáček
 - Devadesátiny Dobrušského muzea / Mgr. Jiří Mach
 - Sedmdesát let spolupráce vojenských geografů s městem Dobruškou / Ing. Karel Vítek, Ing. Luděk Břoušek
 - Architekt Jan Kotěra, jeho tvorba a díla v Dobrušce / Petr Slavík
 - Počátky malých tkalcoven v Orlických horách pohledem ekonoma Jaroslava Preisse / Mgr. Tereza Vinterová
 - Václav Vodák (1851–1928), přírodovědec a pedagog / Josef Kučera
 - P. Pavel Rozínek a historie zámku Skalka / Mgr. Jiří Mach
 - Velká zima 1940/41 (na fotografiích z obce Hlinné) / Mgr. Michal Hofman
 - Voda v krajině a její vliv na biodiverzitu / Filip Laštovic, Bc. Jana Leděčová, Mgr. Pavel Světlík
 - Nemoci ptáků / Vojtěch Volf
 - NATURA Hlinné oslavila 30 let / Josef Kučera
 - Vlastivědné muzeum Dobruška v pandemických letech / Mgr. Pavla Skalická
 - Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném v Orlických horách v čase covidu / Mgr. Bohumír Dragoun
- Vydáno v roce 2022, 98 stran A4, barevná obrazová příloha, cena 150 Kč

Příběh jednoho domu

Autorský tým: Jiří Mach - Pavla Skalická - Pavel Štěpán - Pavel Taussig v grafice Petra Vlčka.

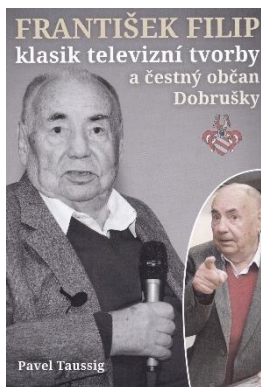
Knížka obsahuje přes 120 fotografií, historické snímky domku, obrázky ze seriálu F. L. Věk, z otevření pro veřejnost v roce 1972, rekonstrukcí a mnoho dalšího. V textech najdete dějiny domu i zajímavosti z provozu expozice.

Vydalo Město Dobruška 2022, 48 barevných stran A4 za 100 Kč.

Cena byla dotovaná městem Dobruška, v současnosti je celý náklad rozebrán a projednává se dotisk.

32

František Filip: Klasik televizní tvorby a čestný občan Dobrušky

Autorský tým: Pavel Taussig, Jiří Mach, Radoslav Brzobohatý, Pavel Mang, Blanka Kalenská

Publikace mapuje rozsáhlé dílo televizní režiséra Františka Filipa, který natočil během svého tvůrčího života přes 600 pořadů všech žánrů. Dobrušku měl rád, vřelý vztah k ní získal při tvorbě svého legendárního seriálu F. L. Věk a rád se do ní vracel. V roce 2016 obdržel čestné občanství Dobrušky a symbolický klíč od města.

Vydalo Město Dobruška 2022, 150 stran, cena 290 Kč

8

33

Dotace

Podpora činnosti muzeí a galerií: 22KPG06-005 (KHK)

Projekt Záchrana fondu malířky Věry Jičínské – III. etapa cílil na záchranu obrazové sbírky malířky Věry Jičínské. Předmětem bylo restaurování vybraných obrazů, nákup adjustačních pomůcek a opakovaná dezinfekce depozitářů. Z důvodu nižší finanční dotace jsme ustoupili od nákupu stolové vitríny, abychom využili maximum dotačních prostředků ve prospěch restaurování. Pro restaurování obrazů byl vybrán restaurátor s oprávněním MK 2002 č. 17584/2002 a 9953/2005 Mgr. art. Luboš Machačko, Art. D. Restaurování proběhlo v souladu s rozpočtem, z osmi požadovaných bylo kvůli nižší dotaci vybráno sedm. Na základě objednávek č. 119 a 120 ze dne 19. 5. 2022 bylo restaurováno sedm olejomalb na plátně, celková cena restaurování vč. DPH činila 149 155 Kč (první faktura z 3. 6. na 64 285 Kč a druhá faktura z 23. 11. na 84 870 Kč). Tři restaurované obrazy byly veřejnosti představeny na výstavě Židovské a exotické motivy v tvorbě Věry Jičínské, která probíhala v Dobrušce v malém sále Kina 70 od 7. 7. do 31. 7. 2022 (návštěvnost neevidována). Další obrazy byly zapůjčeny do GMU Hradec Králové, kde proběhne výstava VĚRA JIČÍNSKÁ v roce 2023. Dezinfekční plynování depozitáře proběhlo 7. listopadu a stálo oproti rozpočtu o 1 496 Kč (15,1%) méně z důvodu úspor na dopravě (z rozpočtu města bylo plynováním chráněno více objektů). Dezinfekce byla objednána dne 8. 8. 2022 (obj. č. 203) a realizována v ceně 8 369 Kč dne 7. 11. 2022. Adjustační pomůcky - rámy na obrazy byly objednány dne 8. 8. 2022 a dodány 9. 8. 2022. Bylo objednáno 10 ks ráků 40 x 50 cm v celkové hodnotě 6 030 Kč, což je o 1 969 Kč méně (24,6%), než bylo uvedeno v rozpočtu (z důvodu změny dodavatele). Předpokládaných přínosů projektu pro Královéhradecký kraj, mezi něž náleží zachování výtvarného díla umělkyně, která v tomto kraji prožila závěr svého života, bylo bezesporu dosaženo. Výstava byla propagována na webu a Facebooku města Dobruška, jak je doloženo v příloze (publicita). Poskytnutí dotace bylo zveřejněno na webu města Dobruška.

O další dotaci z programu MK ISO II D „Zkvalitnění péče o fond malířky Věry Jičínské – II. etapa“ pro muzeum žádal Odbor rozvoje města, jelikož se jednalo o investiční výdaj na regálové vybavení. Jednalo se o opláštění regálu s pojízdnými sítí. Celá konstrukce sítí byla opatřena protiprachovým krytím – čela stávajících i nově osazených roštů budou opláštěna, oplechovány byly i boky, záda a strop ocelové konstrukce. Síta byla opatřena čely a protiprachovými kartáčky.

Stacionární regály budou sloužit k uložení restaurovaných obrazů a kreseb, které nejsou v rámu a nelze je tedy zavěsit na rošty. Takových nerámovaných obrazů máme v pozůstalosti Věry Jičínské zhruba polovinu, a ne všechny budou moci být v budoucnu opatřeny rámem. Jičínská v dobách nouze

malovala i na desky, prkna nebo různé druhy kartonu. Dále je využijeme k uložení obrazů, které se budou připravovat k zapůjčení a balit k převozu. Obrazy v pevných regálech budou uloženy vertikálně a proloženy nekyselým papírem, aby nedošlo k odírání. O přidělené kvótě lze najít informace u žadatele, tedy Odboru rozvoje města. Poskytnutí dotace bylo zveřejněno na webu města Dobruška.